

וְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא (ישעה מד) מִשֵּׁב חֲכָמִים אַחֲרָם. אִיְנָון חָמָן דְּרִישָׁא יִתְפַּס בְּרִשְׁתָא דְּלָהּוֹן, וְלֹא יִדְעָה, חָמָנוּ וְלֹא חָמָנוּ. חָמָנוּ רִישָׁא דְּעַמָּא דְּנַפְּלִיל בְּהַדָּה, וּכְמָה אַלְפִּין אַוְתְּרָבִין, וְחַשְׁיבּוּ דְּמָשָׁה הָוה, אַפְּקִירּוּ לְהָה, וּפְקִידּוּ לְהָה עַל מָשָׁה, דְּלֹא תְּזִדּוּגִי לְאַחֲרָא, אַלְאָ בְּיַה. אִמְרָה לְזֹן, בָּמָה אָנְדַע. אִמְרָה הָהּוּא דְּתַחְמִי דְּכָלָא קִיִּימִי קִמְּיהָ, בְּיַה תְּזִדּוּגִי, וְלֹא בְּאַחֲרָא. כִּיּוֹן דְּאַתָּא זָמְרִי בֵּן סְלוּאָ, קִמְּיהָ קִמְּיהָ אַרְבָּעָה וּעָשָׂרִים (נ"א תְּשֻׁעה וְחַמְשִׁים) אַלְף, מִשְׁבְּטָא דְּשָׁמְעוֹן, בְּגִינַּן דְּהָוה נְשִׁיאָה דְּלָהּוֹן, וְהָיא חַשְׁיבָת דְּהָוה מָשָׁה, וְאַזְדִּיוֹגָת בְּיַה. כִּיּוֹן דְּחָמָנוּ כָּל אִיְנָון שָׁאָר לְדֹא, עָבְדוּ מָה דְּעָבְדוּ, וְהָוה מָה דְּהָוה.

וְכֹלֶא הָוה מִמְּדִין, בָּכְמָה זִבְנִין, וּבְגִינַּן כֵּךְ אַתְּעַבְּשָׁו מִדִּין. וְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא אָמַר לְמָשָׁה, (בָּמְדִבְרַרְא) נְקֻומָּה בְּקִמְתָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַת הַמִּדִּינִים. לְהָא תְּחִזֵּי, וְלֹא יָאֹתָה. לְמוֹאָב אָנָא שְׁבִיק לֹזֵן לְבָתֵּר דִּיפְקוֹן תְּרִין מַרְגָּלָן מִבְּיִיחָג, הָא דָוד בְּרִיה דִּישִׁי, דָאִיהוּ יְנֻקּוּם נְוַקְמִין דְּמוֹאָב, וַיְסַחֵּי קְדִירָה דְּמַלְיָא טְנוּפָא דְּפָעוֹר, הָאָהוּ הָוּא דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים ס) מוֹאָב סִיר רְחָצִי וְדָאי, וְעַד דְּאִיְנָון תְּרִין מַרְגָּלָן לֹא נְפֻקוּ, לֹא אַתְּעַבְּשָׁי, כִּיּוֹן דְּנְפֻקוּ, אַתָּא דָוד וַאֲסַחֵּי קְדִירָה מְטֻנוּפָא דְּלָהּוֹן. וּבְלֹהֵי אַתְּעַבְּשָׁו. מִדִּין בַּיּוֹם מָשָׁה. מוֹאָב בַּיּוֹם דָוד.

תֵּא חִזֵּי, חִיְבֵּיא דְמִדֵּין, עַם כָּל דָא לֹא שְׁכִיכוּ מִכֶּל
בִּישֵּׁין דְלָהּוֹן. לְבַתֵּר דְרִין דְחִמּוֹ דְמִית יְהוָשָׁע, וְכָל
אִינּוֹן זָקְנִים דְאַתְּחֹזוּ לְמַעֲבֵד גַּס עַל יְדֵי הָגִיהָ, אָמְרוּ,
הַשְׂתָּא שְׁעַתָּא קִיּוֹמָא לָן. מָה עַבְדוּ אֶתְּנוּ לְגַבֵּי עַמְּלָק,
אָמְרוּ אֵית לְכֹזְן לְאַדְפָּרָא, מָה עַבְדוּ לְכֹזְן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּמְשָׁה רַבִּיהָוּן, וַיְהִוָּשָׁע תְּלִמִּידָא דִילִיה, דְשִׁיצֵּי לְכֹזְן
מַעַלְמָא, הַשְׂתָּא הוּא עַדְגָּא דְלִית בְּהוּ מִאן דָּגִינִּין
עַלְיָהּוּ, וְאַנוּ בְהַדִּיכְוּ, דְכַתִּיב (שופטים ו) מִדֵּין וְעַמְּלָק וּבְנֵי
קָדָם וְגֹו, (שופטים ו) מִפְנֵי מִדֵּין עָשָׂו לְהָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הַמְּנֻהָּרוֹת וְגֹו. לֹא הוּה בְּעַלְמָא, מִאן דִיעָבֵיד בִּישָׁא
בְּכָלָא, כְמִדֵּין. וְאֵי תִימָא עַמְּלָק. בְּגַין קְנָאת בְּרִית
דְקָרְבָּו לְגַבֵּי בְּרִית. וְעַל דָא קְפֵי קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
קְנָאת עַלְמִין, דְלֹא יִתְגַּשְׁי. אָמְרוּ וְדֹאֵי הַכִּי הוּא, וְלִית
הַכִּא סְפָקָא בְּעַלְמָא.

פָתָח וְאָמַר, (דברים ב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים תִּצְרֹא אֶת מוֹאָב
וְגֹו. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים, וּבְכִי עַד הַשְׂתָּא לֹא יַדְעַגָּא דַעַם
מְשָׁה הוּה מִמְּלָל קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא עַם אָחָרָא,
דְכַתִּיב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים. אֱלֹהִים לְמַה. אֶלְאָ לְמַשָּׁה פְקִיד
קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלֹא לְאָבָאשָׁא לְמוֹאָב. אָבָל לְאָחָרָא
לֹא, לְדוֹד לֹא פְקִיד דָא, וּבְגַין כֵּךְ אֱלֹהִים אֶל תִּצְרֹא אֶת
מוֹאָב, אֲפִילּוּ לְתִחוּם זְעִירָא דְלָהּוֹן. דְהָא מְנִיחָה יִפּוֹק

מן דיתן נוקמין לישראל, וינקום בוקמיהו, ואיהו דוד
דאתא מרות המואביה.

ואל תתגר בם מלחה, כל דא אתפקד למשה, הא
לאחרא שרי. ואי תימא, ליהושע ולאיבון זקנים
זהו דאריכו יומין בתיריה שרי. לאו הבי. בגין דכלחו
מבי דינה דמשה הו, ומה דאטסר למשה, אטסר להו
וועוד דלא נפקוי עדין איבון מרגלאן טבאן, זהא
ביומיהון דשופטים נפקא רות. וברתיה דעגלון מלכא
demoa'b הוות. מית עגלון, דקטיל לייה אהוד. ומנו מלך
אחרא, ודא ברתיה אשთארת, והות בבני אומנא, ובשדי
מוֹאָב. כיון דאתא תפְּנֵן אלימלה, נסבה לבריה.

ואי תימא דגיירה אלימלה תפְּנֵן. לא. אלא כל אורח
ביתה, ומיכלא ומשתיא אוליפת. אימתי אתגיירת.
לבדר פְּד איזלת בנעמי, פְּדִין אמרת, (רות א) עמד עמי^ר
ואלהיך אלהי. בעמה בבני עמוں ביומי דדוד נפקא.

פְּדִין שראת רוח קידשא על דוד. אמר לייה, דוד, פְּד
כל עלמא מדינא, ואפיקנא עדברין, ישראל חבל
נחלתו הו, דכירנא מה דעבדו מוֹאָב בחבל נחלתו. מה
כתיב, (שמואל ב ח) וימדدم בחבל. בההוא חבל נחלת יי'. כל
איבון זהו מההוא זרעא, ההוא חבל אחיד בהו.

כתיב (שמואל ב ח) מלא החבל. מהו מלא החבל. אלא ההוא

דכתיב, (ס"א ביה) (ישעיהו) **מֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדו.** וְהִוָּה אָמֵר,
דְּאָ הָוָא לְאַחֲרִיָּא, וְדָא הָוָא לְקַטְלָא. וְהָוָא חַבֵּל אַחֲיד
בְּאִינּוֹן דְּאַתְּחַזּוֹן לְקַטְלָא. בְּגַין כֵּפֶךְ אַחֲיד בְּחַבֵּל, וְפִשְׁיט
חַבֵּל, עַל מָה דַּעֲבָדוּ בְּהָוָא חַבֵּל נְחַלָּת יְיָ.
וּמְדִין, גְּדֻעֹן שְׂצֵי כָּל הָוָא זְרֻעָא, דְּלָא אִשְׁאָר
מִפְּיִיחָג, מִפְּלָא אִינּוֹן דְּאַבְּאִישׁוֹ לִיְשָׁרָאֵל בְּעִיטָא,
או בְּמֶלֶה אַחֲרָא. וְלֹכְלָהוּ דְּאַבְּאִישׁוֹ לִיְשָׁרָאֵל, קַוְדְּשָׁא
בְּרִיךְ הָוָא נְטִיר לֹזֵן דְּבָבָו, וְנַטֵּל מִפְּיִיחָהוּ נְוקְמִין. אַבְּלָא
זָמִיגִין לְמִיתִי מִפְּיִיחָהוּ טָב לְעַלְמָא, (ד"ה ק"צ ט"ב) אַרְיךְ רַוְגְּזִיה
וְאַפְּיהָ עַמְּהֹוֹן, עַד דִּיפְיק הָוָא טָב לְעַלְמָא, וּבְתַרְכָּן
נְטִיל נְוקְמָא וְדִינָא מִפְּיִיחָהוּ. אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר, הַכִּי הָוָא
וְדָא, וְדָא הָוָא בְּרִירָה דְּמֶלֶה. אָמֵר הָוָא יְנִיקָא, מִפְּאָן
וְלֹהֲלָהָה, חַבְּרִיאָא, אַתְּקִינוּ מָאָנִי קָרְבָּא בִּידִיכָּו, וְאַגְּחוּ
קָרְבָּא.

פתח רַבִּי אַלְעֹזֶר וְאָמֵר, (תהלים קג) **בְּרָכוּ יְיָ** (בראשית צ"ח)
מְלָאכִיו גְּבוּרִי כְּחָ וְגֹו. דָוד **מְלָכָא זָמִין לְבָרְכָא**
לְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא, זָמִין **לְחִילִי שְׁמִיא,** דְּאִינּוֹן **פְּכַבְּיאָ**
וּמְזַלְּיָ, וְשָׁאָר **חַיִּילִין,** וְשַׁתְּף **לְבִשְׁמַתָּא דִילִיה בְּתִדְיָהוּ,**
לְבָרְכָא לְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא. הָדָא הָוָא **דְּכַתִּיב,** **בְּרָכוּ יְיָ**
כָּל מְעַשְׁיו בְּכָל מִקּוּמוֹת מִמְשַׁלְתוֹ בְּרָכִי בְּפִשְׁי אַתְּ יְיָ.
חַתִּים בְּגַנְפְּשִׁיהָ כָּל בְּרָכָא.

זֶמֶן לְמִלְאָכֵי מְרוֹמָא לְבָרְכָא לֵיה, דְכִתִיב בְּרָכוּ יְהוָה
 מִלְאָכֵיו וְגֹו, וְעַד לֹא אָתָה יִשְׂרָאֵל, מִלְאָכֵי
 מְרוֹמָא הוּא עֲבָדֵי וְשַׁלְמֵי עֲשֵׁיה. כִּיּוֹן דָאָתָה יִשְׂרָאֵל,
 וְקִיּוּמוֹ עַל טוֹרָא הַסִּגְנִי, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת כד) גַעַשָּׁה וְגַשְׁמָעָה,
 בְּטַלְיִי עֲשֵׁיה מִמְלָאָכֵי הַשְּׁرָת, אַתְּפָלְילָו בְּדָבָרו. וּמִפְדִין,
 עֲשֵׁיה הַות בָּאָרֶץ אַיִלָּשָׂרָאֵל בְּלַחְזֹדִיָּהו, וּמִלְאָכֵין
 קְדִישֵין בְּלַחְזֹדִיָּהו. יִשְׂרָאֵל גָּמְרִין וְשַׁלְמִין עֲשֵׁיה. וְעַל
 דָא גְבוּרִי כַּח עֹשֵׂי דָבָרו בְּקָדְמִיתָא, וְלֹבֶת רְשָׁמוּעָה.
 וְכֹאֵין אִינְיוֹן יִשְׂרָאֵל, דְבָטְלוֹ עֲשֵׁיה מְבִיאָה, וְאַתְקִים
 בָּהָו.

אָמֵר הַהוּא יִנְוִקָא, נְטֵר גִּרְמָך וְאַצְלָח בְּמַאנָה. וְכִי
 שְׁבַחָא דָא בְּלַחְזֹדִי נְטָלוּ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אַחֲרָא.
 אָמֵר שְׁבַחָא דָא אַשְׁפְּחַנָא, וְלֹא אַחֲרָא. אָמֵר הַהוּא
 יִנְוִקָא, כִּיּוֹן דְחַרְבָּא דִילֵך לֹא אַצְלָח. אוֹ אַנְתָּה לֹא
 מְגֻבְעָא לֵיה פְּדַקָא חֹזֵי, שְׁבָק חַרְבָּא לִמְאָן דְאַגָּח קְרָבָא.
 שְׁבַחָא עַלְאָה דָלָא אַתְמִסָר לְמִלְאָכֵי עַלְאָי בְּלַחְזֹדִיָּהו,
 אַלְאָ בְּהָדִי יִשְׂרָאֵל, מִאָן אֵיהו. קְדוֹש. בְּרָכָה
 אַתְמִסָר לוֹן בְּלַחְזֹדִיָּהו, פְמָה דְאַתְמִסָר לְיִשְׂרָאֵל. אַבְל
 קְדוֹש, לֹא אַתְמִסָר לוֹן בְּלַחְזֹדִיָּהו, אַלְאָ בְּהָדִי יִשְׂרָאֵל.
 דָלָא מִקְדְשֵׁי קְדוֹשָה, אַלְאָ בְּהָדִי יִשְׂרָאֵל. וְאֵי תִימָא,
 וְהָא כִתִיב (ישעיה ז) וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמֵר, אִימְתֵי בְזָמָנָא

דִּיְשָׁרֶאָל מִקְדְּשֵׁי לְתַתָּא. וְעַד דִּיְשָׁרֶאָל לֹא מִקְדְּשֵׁי
לְתַתָּא, אִינּוֹן לֹא אָמְרִי קָדוֹשָׁה.
בְּגַין דָּקָדוֹשָׁה מִתְלָת עַלְמִין סְלִקָּא, וְלֹא מִתְרִין, וְהִיּוּ
וְקָרְאָוּ זֶה, הָא חֶד. אֶל זֶה, הָא תְּרִין. וְאָמָר, הָא
תַּלְתָּא. תַּלְתָּ עַלְמִין, אִינּוֹן לְקַבְּלֵי הָוּ תַּלְתָּ קָדוֹשָׁות.
וּבְגַין כֵּךְ שְׁבָחָא דִּיְשָׁרֶאָל דְּגַטְלִין קָדוֹשָׁא לְתַתָּא
בְּלַחֲזָדִיהָן.

אָמָר רַבִּי אַלְעָזָר, הַכִּי הוּא וְדָאי, וּמְלִין אֵלֵין אָוקִימְנָא
לְלוֹן. וְתוּ אָוקִימְנָא, דְּהָא תַּלְתָּ קָדוֹשָׁות אֲתָמְסָרוּ
לִיְשָׁרֶאָל לְתַתָּא. מִן הָאֵי קָרָא, וְהַתְּקַדְּשָׁתֶם וְהִיִּתֶּם
קָדוֹשִׁים, כִּי קָדוֹשׁ אָנָּי יְיָ. וְהַתְּקַדְּשָׁתֶם חֶד. וְהִיִּתֶּם
קָדוֹשִׁים תְּרִין. כִּי קָדוֹשׁ אָנָּי יְיָ, הָא תַּלְתָּא. הַכָּא אֲתָמָסָר
לְלוֹן קָדוֹשָׁה. אָמָר לֵיהֶ יָאֹתֶת. וְהָא לֹא אֲדִכְרָת מְרוֹמָחָא,
עַד דְּגַטְלָת לֵיהֶ אָנָּא מִבְּתֵר כְּתָפָה, וְשָׂוֵי לְךָ בִּידֶךָ. מִפְּאָן
וְלֹהֲלָא תְּדִכֵּר לְרוֹמָחָא, דָאָיו בִּידֶךָ. תּוֹב לְאַתְּר
דְּשָׁבְקָתָה.

אָמָר רַבִּי אַלְעָזָר, מְלִין הָאָנוּ בְּהָוּ, בְּבָרְכָה אִינּוֹן. בְּרָכוּ,
מַאי בְּרָכוּ. מִשְׁיכָו בְּרָכוֹן, מַאֲתָר דְּכָל בְּרָכוֹן
גַּפְקִין, עַד דִּיתְעַבְדוּן בְּרָכוֹ. בְּסִגְיאָו מִשְׁיכָו דָאֲתָמְשִׁיךָ,
וּמְגֻוְּסָגִיאָו דְּמִין בְּהָהִיא בְּרָכוֹ, מִיד יְפָשֵׁוּן מִין בְּוּגִי
סִגְיאָין, לְכֹמָה זִיגָיָן. וְהָוּ מִשְׁיכָו מַאי הוּא. ה' מִשְׁיכָו

דְּגַהֲרָא דְּגַהֵיר, מִגּוֹ הַהוּא אַסְפְּקָלְרִיאָה דְּגַהְרָא,
דְּאַתְמֵשׁ מַעַילָא לְתַתָּא.

הָאֵי לְמַלְאָכִי עַלְאֵי, דְּאִינּוֹן בְּבִי מַרְוָמָא דְּאַדְרָא עַלְאָה,
אָתָםְרָ בְּרָכוּ יְיָ. אָנָן דִּיתְבִּי לְתַתָּא, אַמְאִי בְּרָכוּ אֶת
יְיָ. בְּגִין דְּאָנָן צְרִיכִין לְאַמְשָׁכָא עַלְן, לְהָאֵי אַת, וּבָה
גַּיְעֹול לְגַבְיִ מַלְכָא, לְאַחֲזָה אַגְּפּוֹי. וְעַל דָא אָמַר דָוד,
(תהלים י"ז) אָנָי בְּצְדָקָא אַחֲזָה פְּגִיה, אָנָי בְּצְדָקָ וְדָא. וּבְגִין
כֵה, שִׁירּוֹתָא דְצְלוֹתָא, בְּרָכוּ אֶת יְיָ, לְאַמְשָׁכָא עַל רִישָׁן
הָאֵי אַת. וּכְיַוְן דְּאָנָן מַשְׁכָנוּ לְהָאֵי אַת עַלְגָא, אַית לָן
לְמִימָר צְלוֹתָא, וְלִשְׁבָחָא.

וּבְגִין כֵה אָסּוֹר לְבָרְכָא לְבָרָ נְשָׁ, עַד לֹא יִצְלִי בָר נְשָׁ
צְלוֹתִיהָ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל רִישָׁה לְהָאֵי אַת. וְאֵי יַקְדִּים
וַיְבָרֵךְ לְבָר נְשָׁ בְּקַדְמִיתָא, הָא אַמְשִׁיךְ לְהַהוּא בָר נְשָׁ
בְּמָה עַל רִישָׁה, בְּאַתְרֵ דְהָאֵי אַת.

וּבְגִין כֵה, לְמַלְאָכִי עַלְאֵי כְּתִיב בְּרָכוּ יְיָ. וְאָנָן אֶת יְיָ
לְתֹזְפָת אָמַר הַהוּא יְנוּקָא, וְדָא הָא יַדְעַנָּא
דְמָאַנִי קָרְבָא דִילָךְ טְבִין אִינּוֹן, (ס"א אַי תְדִבָר) אַתְדִּבָר מַפְהָזָן
וְלֹא תְבַשֵּׁי לֹזָן, וְדָא גְבוּרָה דָבָר נְשָׁ דָאָגָה קָרְבָא (דף קצ"א
ע"א) בְּרוּמָחָ וְחַרְבָּא אִיהָן. אָבְלָ מַהוּ גְבוּרִי כַּח עוֹשֵׁי דָבָר
לְשָׁמוֹעַ בְּקוֹל דָבָרָו. אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר הָא אַמְרִית. אָמַר
הַהוּא יְנוּקָא, הָא יַדְעַנָּא דְחִילָא דְדָרוֹעָא דִילָךְ אַתְחַלְשָׁ.

השְׁתָא אֵיתָו עַדְנָא, דְלֹא לְאִמְתְּנָא, אֶלָּא לְאַלְקָא
בְּקִירְטָא, אֲבָנָא בַּתֵּר אֲבָנָא. כַּמָּה דָאָתָ אָמָר (שמעואל א יז)
בְּקַלְעַ וְאָבָן. בְּבָהִילָו דָא בַּתֵּר דָא. חֲדֵי רַבִּי אַלְעָזָר. וְחַדֵּן
רַבִּי אָבָא וְחַבְרִיא.

פָתֵח הַהוּא יְנוּקָא וְאָמָר, (שיר השירים א) שְׁחוֹרָה אָבִי וְנָאוֹתָה
בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם וְגַוּ. אֶל תְּرָאֹנוּ שָׁאָבִי שְׁחַרְתָּהָ
וְגַוּ. מְלִין אַלְיָן הָא אוֹקְמוֹתָה. אָבָל בְּשֻׁעַתָּא דָאַהֲיִ גַוּ
רְחִימָיו סְגִי לְגַבִּי רְחִימָהָא, מְגַוּ דְחִיקָוּ רְחִימָיו, דְלֹא יְכַלָּה
לִמְסָבֵל, אַזְעִירָת (ר"ג ע"ב) גְּרָמָה בְּזַעִירָיו סְגִי, עַד דְלֹא
אַתְּחַזְוִיאָת (את) מְנָה, אֶלָּא זַעִירָיו דְנַקְוִידָה חֲדָא, (ונמיAi אַיִיחִי י').
כִּדְין אַתְּפִסְיָא מִכֶּל חִילָין וּמִשְׁרִינָין דִילָה. וְאֵיה אָמָרָת
שְׁחוֹרָה אָבִי, דְלִית בָּאָתָה דָא חָווֹרָא בְּגַוְויָה, כַּשָּׁאָר אַתְּוֹן.
וְדָא שְׁחוֹרָה אָבִי, וְלִית לִי אַתָּר לְאַעַלָא לְכֹזֵן תְּחוֹת
גִּדְפָּאִי. כְּאַהֲלִי קָדָר, תְּגִיבָן, דָא י', דְלִית בָּה חָווָרוּ לְגַוּ.
כִּירִיעוֹת שְׁלָמָה, דָא ו'.

וּבְגִין כֵּה אֶל תְּרָאֹנוּ. לֹא תְּחִמּוּ בַּי כָּלָל, דָאָנָא בְּקֹודָה
וְעִירָא. מָה עַבְדִּין גָּבְרִין תְּקִיפִין, חִיְילָין דִילָה.
שְׁאָגִין כָּאָרִין תְּקִיפִין, כַּמָּה דָאָתָ אָמָר, (תהלים קד)
הַפְּפִירִים שְׁוֹאָגִים לְטַרָּה. וּמְגַוּ קָלָין וּשְׁאָגִין תְּקִיפִין,
דָקָא מְשְׁאָגִין כָּאָרִין גָּבוּרִין תְּקִיפִין דְחִילָא, שְׁמַעַ
רְחִימָא לְעַילָא, וַיְדַע דְרְחִימָתִיה הִיא בְּרְחִימָיו כּוֹוֹתִיה,

**מְגֹן רְחִימָיו עַד דְלָא אֲתַחֲזִיאָת מְדִיּוֹקָנָא וְשִׁפְירָו דִילָה
כָלָל.**

וכדיין, מגו קלין ושאגין דאינון גברי חילא דילה, נפיק דודת רחימאה מגו היכליה, בכתה מתנן, בכתה נבזבז, בריחין ובוסמין ואתי לגבה, ואשבח לה שחורה עירא, בלא דיוקנא ושפирו כלל, קרייב לגבה, מחק ליה, ומונשיך ליה, עד דאתערת זעיר זעיר מגו ריחין ובוסמין. ובחודה דרחימה דעמה, ואתבניאת, ואתעבידת בתקינה, בדיוקנה, בשפירו דילה, ה' מלקדמים.

ודא גברי כה, עשו לה, ואחדרו לה לדיוקנה ושפирו דילה, דתוקפה וגבירתה דלהון גרים די. ועל דא כתיב, גברי כה עושי דברו. עושי דברו ודאי, דמתקנין ליה להאי דבר, ומהדרין ליה לדיוקנא קדמא. (ומבאנו ולהלאה) כיון דאתקנת ואתעבידת בדיוקנה שפירא מלקדמים, כדיין אינון, וכל שאר חילין, קיימים לשמע, מה דאייה אמרת, ואיה קיימת מלפאת גו חיליה, ודא היא עושי דברו ודאי.

כגונבא דא לחתא, בזמנא דחיבין בדרא, אייה אתפסיא ואזעירת גרמא, עד דלא אתחזיאת מכל דיוקנה, בר נקודא חדא. וכד אטאן גברי כה,

וּזְפַנְיָא קִשׁוֹט, כְּבִיכּוֹל, עֲוֹשִׁים לְהָאֵי דָבָר. וְאֶנְגִירָת זְעִיר
זְעִיר, וְאֶתְעַבִּידָת בְּדִיוּקְנָה אֶבְשְׁפִירָה דִילָה ה'
כְּמַלְקָדְמִין.

אָתוֹ חֶבְרִיָּא וְנִשְׁקוֹה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזֶר, אַל מַלְא
יְחִזְקָאֵל נְבִיאָה אָמַר דָא, תְּוֹהָא הוּא בְּעַלְמָא,
בְּטַלְיהָ רַבִּי אֶלְעָזֶר, וְנִשְׁקִיה כְּמַלְקָדְמִין, אָמַר הַהוּא
יְבוּקָא אָנָא אָבָרָה. אָמְרוּ, אַתָּה בְּרִיךְ, וְלֹךְ יָאוֹת לְבָרָכָא.
אָמַר כִּמְהָ אַתָּה קָדְישָׁן, כִּמְהָ בְּרָכוֹת זְמִינִין לְכָיו,
מֵאִמָּא קָדְישָׁא, בְּגַיְן דָלָא מְגַעַתּוֹן לֵי לְבָרָכָא.

פָתָח וְאָמַר, (משל י"א) מָנוּגָע בָּר יְקֻבָּהוּ לְאוֹם וּבָרָכה לְרָאש
מִשְׁבֵּיר. הָאֵי קָרָא כְּמַשְׁמָעוֹ. אָבָל תְּגִינֵּן, כָּל בָּר
בְּשַׁחַיְבָן בְּבָרְכַת הַמְּזוֹן. וְאֵי לֹא יָדַע, אֶתְתִּיהָ, אוֹ בְּנוֹי,
מִבְרָכֵין לֵיהֶן וְתַבָּא מְאֵרָה לְהָוָא גָּבָרָא, דָלָא יָדַע
לְבָרָכָא, עַד דִּיצְטְּרִיךְ לְאֶתְתִּיהָ וּלְבְנוֹי דִּיבְרָכֵון לֵיהֶן.

וְאֵי הַפָּא יָדַע, אַצְטְּרִיךְ לְחַנְכָא לְבָרִיהָ, וְלִמְהַבֵּלֵיהָ כְּסָא
לְבָרָכָא. וּמְאֵן דְמַגְעָה לֵיהֶן, דָלָא יַתְחַפֵּף, יְקֻבָּהוּ
לְאוֹם. מָנוּגָע בָּר דָלָא לְבָרָכָא לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וְלֹא
יַתְחַפֵּף בְּמִצּוֹת. יְקֻבָּהוּ לְאוֹם, יְקֻבָּהוּ מְבָעֵי לֵיהֶן, אוֹ
יְקֻבָּהוּ לְאוֹמִים, דָהָא לְאֵם חַד הַוָּא, כִּמְהָ דָאָת אָמַר
(בראשית כה) וְלֹאֵם מְלֹאֵם יָאמֵץ, מַאי יְקֻבָּהוּ לְאֵם. אַלְא
לְאֵם בְּתִיבָן, לְאִמָּא קָדְישָׁא. יְקֻבָּהוּ לְהָאֵי בָר נְשָׁה, דְמַגְעָה

לְהַהְנָא בָּר מַלְבְּרָכָא לְקוֹדֵשׁ אֲבָרְךָ הוּא.
 אָנָּא בָּרָא יְחִידָא הַוִּינָּא לְאַמִּי, הַבּוֹ לִי כְּסָא וְאַבְרָךָ
 לְמַלְפָא קְדִישָׁא, דִּיחָב בְּבִיתָא דְּאַמִּי, גּוֹבְרִין
 דְּחִילָּא, דְּמַלְילָנָא קְמִיְיחָוּ מְלִין תְּקִיפִין, וְזָכִינָא לְזָן.
 וּבְגִין כֵּךְ אָנָּא אַבְרָךָ. וּקוֹדֵם דָא אַתִּישָׁב קָרָא עַל
 תְּקוּנִיהָ, הָא (דף קצ"א ע"ב) דְּשְׂרִינָן בֵּיהַ.

מוֹגָע בָּר יְקֻבּוּהוּ לְאַם, מְאָן דְּאַמְגָע בָּר כִּמָּה דְּאַתְּמָר,
 יְקֻבּוּהוּ לְאַם. כִּמָּה דָא תַּאֲמִיר, (וַיִּקְרָא כְּדָי) וַיִּקְרָב בְּנָן
 הָאָשָׁה הַיְשָׁרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם. אָוֶן הַכָּא יְקֻבּוּהוּ, וַיִּפְרְשִׁוּן
 לִיהָ לְאַם, יִפְרְשּׁוּ חֲטָאוֹי לְאַמָּא קְדִישָׁא. וּבְרָכָה לְרָאשָׁ
 מְשָׁבֵיר, לְהַהְנָא בָּר נְשָׁה דִּיחָנָךְ בְּרִיהָ לְבָרָכָא לְקוֹדֵשׁ אֲבָרְךָ
 בְּרָיךָ הוּא, וְלַחֲנָכָא לִיהָ בְּפֶקַנִּי אָוּרִיתָא.

וּרְזָא דְּמָלָה, פְּתִיב בְּרָזָא דְּלָעִילָא, (משל לי) מַה שָׁמוֹ וּמַה
 שָׁם בָּנוֹ כִּי תְּדַע. הַהְנָא שָׁם יְדִיעָא, יְיִצְבָּא
 שָׁמוֹ. שָׁם בָּנוֹ. יִשְׂרָאֵל שָׁמוֹ. דְּכִתִּיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכָרִי
 יִשְׂרָאֵל. וְהָא יִשְׂרָאֵל, כֹּל מִפְתָּחָן דְּמַה יִמְגֹנֹתָא בֵּיהַ תְּלִין.
 וְאֵינוֹ מִשְׁתַּבְחָה וְאִמְרָךְ, (תהלים ב) יְיִ אָמַר אַלְיִ בְּנֵי אַתָּה. וְהַכְּבִי
 הַוָּא וְדָאי, דָהָא אָבָא וְאַמָּא עַטְרוֹ לִיהָ, וּבְרִיכָו לִיהָ
 בְּכִמָּה בְּרָכָאָנוּ, וְאִמְרָכוּ וּפְקִידָו לְכָלָא, (תהלים ב) נְשָׁקו בָּר,
 נְשָׁקו יְדָא לְהָאֵי בָּר. כְּבִיכּוֹל, שְׁלַטְנוֹ יְהָב לִיהָ עַל כָּלָא,
 דְּכָלָא יְפָלָחוּן לִיהָ. פָּנִים אַנְפָה, בְּגִין דְּאַעֲטָרוֹ לִיהָ בְּדִינָא

ורחמי. מאן דָזִכֵי לְדִינָא, לְדִינָא. מאן דָזִכֵי לַרְחָמִי, לַרְחָמִי.

כל ברכאנ דלעילא, ותטא להאי בר סלקין ומטעטרן. ומאן דמנע ברכאנ מהאי בר, יפרשון חטאווי קמי מלכא (ס"א איפא) קדיشا, לאם ממש. וברכה לראש משביר, מאן דمبرך (קפ"ו ע"ב) ואזמן בכפא דברכה למאן דאצטראיך לייה, בהאי אתרט טרא אחרא ואתכפייא בתבירו. ואסתלאק סטר קדושה. ודא הוא דכתיב, וברכה לראש משביר. כמה דאייה מסלק וمبرך לקודשא בריך הוא, ועביד לסטרא אחרא דיתבר, ה כי קודשא בריך הוא, ממש עלייה ברכאנ מלעילא, וההוא דאקרוי ברכה, שרייא על רישייה.

מכאן ולהלאה חביביא, הבו ונבריך. יהבו לייה כפא דברכה, ובሪיך. וחבריביא כליה הויב בחדוה, דהא מיומא דהלוילא דרבבי אלעוז, לא חדו חבריביא, בההוא יומא דיתבו תפן. אקדימיו ובריכו לייה בחדוה ברעוז דלפא. אמר ההוא יונקא, ليית לבו לאתפרשא, אלא מגו ملي אורניתא, וה כי תנין.

פתח ואמר (שמות יג) ווי הולך לפניהם יומם בעמוד ענן וגו'. ווי, זקייף טעמא לעילא, אמא. אלא, בההוא שעטה כמה יאות ושפירו הות להאי כליה,

דָּאַתְּכְּפִיאַת עַד הַשְׁתָּא בְּגָלוֹתָא, וְהַשְׁתָּא אֲזַלָּת בְּזַקִּיפָּוּ
דְּרִישָׁא בְּאַכְלָוָסָהָא בְּחִדּוֹה.

בּוֹיִי זַקִּיף טַעַמָּא לְעֵילָא, הַוְלֵךְ לְפִנֵּיהֶם יוֹמָם. עַד הַכָּא
לֹא יְדַע, אֵי הָאֵי כְּלָה אֲזַלָּה לְקַמְּיִיחָו, אֵי לֹא, דְּהָא
טַעַמָּא אָפְסִיק בּוֹיְהוֹ"ה, אַלְאָ אֵיהַי חַוָּת תִּמְןָן, אַבְלָ מַאַן
דְּאַזְיל קַמְּיִיחָו, סְבָא עַלְּאָה, מְאַרְיָה דְּבִיתָא, הַהְוָא
דְּאוּמִי (ונ"א דְּאוּמִין) לִיה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַיָּא. וּמַנוּ. אַבְרָהָם.
דְּכַתִּיב, (זהלימים מב) יוֹמָם יָצֹה יְיָ חָסְדוֹ. וּכְתִיב (ירמיה לג) אָם
לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָּה. יוֹמָא דְּכָל יוֹמָין כְּלִילָן בַּיָּה. יוֹמָא
דְּשָׁאָר יוֹמָין, אֵיהַו שָׁאָר כָּל יוֹמָין וְדָא. וּעַל דָּא אַקְרֵי
יוֹמָם, וְלֹא יוֹם. וּבְגִינַּן כֵּךְ הַוְלֵךְ לְפִנֵּיהֶם יוֹמָם, הַוָּא אַזְיל
בִּימְמָא, וְכָלָה אֲזַלָּת בְּלִילָּיא, דְּכַתִּיב וְלִילָּה בְּעַמּוֹד אַשְׁ
לְהָאֵיר לָהֶם, דָּא כְּלָה, כָּל חַד כְּדִקְחוּי לִיה. וְאַתָּוּן
חַבְרִיִּיא, יוֹמָם וְלִילָּה יְהָא קַמְּיִיכָו, בְּכָל שַׁעַתָּא. נְשָׁקוּהוּ,
וּבְרֻכוּהוּ כְּמַלְקָדְמִין, וְאֲזָלָג.

אַתָּו לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעֲוֹן, וְסַחּוּ לִיה עַזְבָּדָא. תָּוהָ, אָמַר
פְּמָה יִאָוֶת הַוָּא. אַבְלָ לֹא סְלִיק בְּשָׁמָא. אַעֲאָ
דְּקִיק, כֵּד סְלִיק בְּהֹרִיה, סְלִיק לְפָום שַׁעַתָּא, וּמִיד כְּבָה
וְאַשְׁתַּקְעַ. וְתוּ הָא אִמְינָא נְהֹרָא דָא מִמָּה הָווִי.
פָּתָח וְאָמַר, (זהלימים קיב) גָּבוֹר בְּאָרֶץ יְהָה זְרֻעוּ דָוָר יְשָׁרִים
יְבָרֶךְ. כֵּד בָּר נְשָׁ אֵיהַ גָּבוֹר בְּאָרֶץ, גָּבוֹר

בָּאוֹרִיְתָא, גָּבוֹר בֵּיצְרִיה, גָּבוֹר בָּאָרֶץ וְדָאי. סְלִיק
בָּהוֹרִיה, וְאַתְמְשָׁךְ בֵּיה מַשְׁיכָו סְגִי, כְּדִין דָוָר יְשָׁרִים
יְבָרֶךְ, יְבָרֶךְ פְּתִיבָה.

אמָר רַבִּי אֲבָא, וְהָא חַמִּינָן יְנוֹקִי דָאַמְרֵין מַלְיָין עַלְאַיִן,
וְקִיְמָין לְבַתֵּר רִישֵׁין דַעַלְמָא. אָמָר לֵיה, יְנוֹקָא
דָאַמְרֵם מַלְהָחָדָא, או תְּרֵין, לְפּוּם שְׁעַתָּא, בְּלֹא כּוֹנָה
דְלַהּוֹן, מוּבְטָח בָּר נְשָׁ בְּדָא, דִיזְכִּי לְמִילָף אָוֹרִיְתָא
בְּיִשְׂרָאֵל. אֲבָל דָא, דְבָהָרָא דִילִיה קִיְמָא עַל קִיּוּמִיה
בְּדַעַתָּא שְׁלִימָ, לְאוֹ הַכִּי. וְתוֹ, דָהָא קִוְדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא
וְתִיאָוְתִיה דִילִיה, לְאַרְחָא בְּתִפְחָא דָא, (דף קצ"ב ע"א) זְכָרָה
חוֹלְקִיה.

זְכָרָה אַתָּוּ צְדִיקִיָּא, דְכַתִּיב בְּכוֹ, (מלכים ב ט) וַיִּסְפַּה
פְּלִיטָת בֵּית יְהוָה הַבְּשָׁאָרָה שֶׁרֶשׁ לְמַטָּה וְעַשָּׂה
פְּרִי לְמַעַלָּה. שֶׁרֶשׁ לְמַטָּה, כְּגֻון אָבּוֹי, דְאַסְתָּלָק מַעַלְמָא,
וְאִיהוּ שֶׁרֶשׁ לְמַטָּה, בְּמַתִּיבָתָא דְרַקִּיעָא. וְעַשָּׂה פְּרִי
לְמַעַלָּה, בְּמַתִּיבָתָא עַלְאָה. פְמָה טְבָא שֶׁרֶשׁ וְאִיבָּא. וְאֵי
לְאוֹ דָלָא אָהָא מַקְטְּרָגָא לְקִוְדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא, הַזָּאֵל
וְתִיאָוְתִיה לְאַרְחָא בֵּיה, לְאֵהוּ מִאֵן דִיְיכָל לְשִׁלְטָה
בֵּיה. אֲבָל יְהָא רְעוֹא, דְאַמִּיה לְאַתְּחָמִי צָעָרָא עַלְיהָ, וְכֵן
תּוֹהָ.

(במדבר כ"ב) וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל בְּלָעָם בֶּן בָּעָור וְגַוּ. הַגָּה

עם יצא ממצרים וגו'. הכא אית עשרין ותמניא תיבין, קיבל כ"ח דרגין חרשי כסמיין מצפור. ואית לאסתכלא, מאן דבעא למללא ביה בבלעם, ולאתחברא בהדריה, אמאי שדר ליה מיד, עד לא ייתי לגביה, מלין בפירושא, רק אמר הגה עם יצא ממצרים ועתה לכיה אריה לי, הויה ליה לאתחברא בהדריה בקדמיתא, ולפינסא ולשוחדא ליה, וביתר לאודעא ליה מלאוי.

אלא אמר רבי יוסי, מהכא אשთמודע דהא ידע בלך רעותיה דההוא רשות, דבעא לאתיקרא פדר במלין רברבין, ולית ליה תיאובתא, אלא כד עבד בישין.

בלך קסם כסמיין ועביד חרשים ואתקין צפרא. יידע דדרgin דמשה עלאין ויקירין, וחרש בחרשו וקסם בקסמו, יידע דדרgin דבלעם הו לקליליהו, מיד וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור.

פתחה: שמא דאתרא הויה. כמה דאת אמר, (דברים כג) מפטור ארם נהרים לקללה. אמאי אקרי הבי. בגין דכתיב, (ישעה סה) הערכים לגד שלחן. ופתחה הו מסדר תפון כל יומא. דהבי הוא תקונא דסטרין בישין, מסדרין קמייהו פתורה במיכלא ובמשתיא, ועבדין חרשים, ומקרין לקמי פתורה, ומتابנשין תפון כל רוחין